

NTI 2

COOPERACIÓ I COORDINACIÓ D'ACTIVITATS

OBJECTE

Aquesta nota tècnica informativa (NTI) pretén aclarir els aspectes relacionats amb la cooperació i la coordinació previstos en els articles 9, 10 i 11 de la Llei 34/2008, del 18 de desembre, de la seguretat i la salut en el treball.

S'ha constatat que aquest aspecte de la Llei, que és una eina per prevenir accidents relacionats amb la simultaneïtat d'activitats en un mateix centre de treball, a vegades s'ha convertit en un intercanvi de documentació, formal i sense interès, allunyat de la funció preventiva original i de tota lògica i sentit comú.

DESENVOLUPAMENT

1r. Quan és obligatòria la cooperació i coordinació de les activitats.

"[...] quan en un mateix centre de treball hi estiguin presents treballadors de dues o més empreses, els empresaris han de cooperar en l'aplicació de les disposicions relatives a la seguretat i la salut. Amb aquesta finalitat, han de coordinar les activitats empresarials per a l'aplicació coherent dels principis generals de prevenció i protecció a tots els treballadors de les empreses concurrents en el centre de treball [...]"

Per això, quan coincideixin en un mateix centre de treball treballadors de dos o més empreses, s'hauran d'establir protocols de cooperació i de coordinació quan els riscos específics de les seves activitats puguin afectar els treballadors de les altres empreses, especialment els que es puguin veure agreujats o modificats per

circumstàncies derivades de la concurrència d'activitats.

És a dir, que tot i coincidir treballadors de dos o més empreses en un mateix centre de treball, si és evident que els riscos de les seves activitats no poden afectar els treballadors de les altres empreses, no serà necessari d'establir protocols específics de cooperació i coordinació empresarial. Si es dubta que pugui existir aquesta interacció caldrà buscar l'assessorament pertinent per valorar-ho.

Per contra, encara que no coincideixin en un mateix moment treballadors de dos o més empreses, cal tenir present que les activitats dels uns i dels altres poden afectar-los igualment. Aleshores també serà necessària la informació mútua per acotar riscos que poden ser desconeguts per l'altra part.

Per això la característica determinant per establir els protocols necessaris de cooperació i coordinació és que els riscos específics de les activitats d'una empresa puguin afectar els treballadors de les altres empreses, amb independència de si aquestes activitats es realitzen simultàniament.

2n. Què signifiquen 'cooperació' i 'coordinació'

A. Cooperació

"[...] El compliment del deure de cooperació en l'aplicació de la normativa sobre prevenció obliga cadascuna de les empreses concurrents a informar-se recíprocament sobre els riscos específics de les activitats que desenvolupin en el centre de treball [...]"

Aquesta informació ha de tenir les característiques següents:

- Ser suficient, donar-se a l'inici de les activitats, quan es produeixin canvis rellevants i quan s'hagi produït una situació d'emergència o accident.
- Donar-se per escrit si es poden generar riscos greus o molt greus.
- L'han de tenir en compte tots els empresaris concurrents en el centre de treball.
- Cada empresari ha d'informar els seus treballadors.

Els treballadors del centre de treball han d'estar, per tant, degudament informats dels riscos de la seva pròpia activitat però també dels riscos d'altres activitats que no són les pròpies però que també els poden afectar.

Així doncs, la cooperació es vehicula a través d'aquest intercanvi d'informació entre empreses però necessita, per no caure en el pur compliment formal, que aquesta informació es comuniqui a tots els treballadors que podrien estar concernits.

A efectes pràctics, i per tal que la informació arribi a totes les empreses concurrents, seria convenient que qui hagi de prendre la iniciativa de coordinació (l'empresari titular, quan els seus treballadors fan activitats en el centre de treball, o l'empresari principal, en cas contrari) centralitzi les informacions de cada una de les empreses i les remeti a la resta.

B. Coordinació

La coordinació empresarial es defineix com el seguit d'actuacions que es poden dur a terme amb l'objectiu que els principis generals de prevenció i protecció s'apliquin de manera coherent per a tots els treballadors de les empreses concurrents en el centre de treball.

Es defineixen com a mitjans de coordinació:

- Intercanviar informació i comunicacions
- Donar instruccions
- Fer reunions periòdiques
- Designar una o més persones

L'elecció del mitjà de coordinació més adient ha de realitzar-se tenint en compte les circumstàncies en què coincideixen els treballadors de les diferents empreses i els riscos a què estan exposats.

En cas que sigui necessari un intercanvi escrit, es proposen uns models de documents en els annexos 2 i 3

Per això, la designació d'una o més persones com a encarregades de la coordinació és preferent quan concorrin dos o més de les circumstàncies següents:

- Una de les empreses efectua activitats considerades perilloses o amb riscos especials que poden afectar la seguretat i la salut dels treballadors de les empreses concurrents.
- Interacció d'activitats difícils de controlar.
- Coordinació difícil per:
  - El nombre d'empreses i treballadors
  - El tipus d'activitats
  - Les característiques del centre de treball

En un obra de construcció, per exemple, sovint es donaran aquests supòsits perquè les activitats, molts cops amb riscos greus i específics, poden interferir i ser difícils de controlar.

3r. Definició dels actors en matèria de cooperació i coordinació

La Llei 34/2008 defineix els diferents actors de la cooperació i la coordinació de la manera següent:

- a) Empresari titular del centre de treball: la persona física o jurídica que disposa de l'organització i la gestió pròpia de l'empresa, i assumeix els riscos, les obligacions i les responsabilitats propis de l'activitat empresarial. En el cas particular d'obres de construcció, el promotor serà considerat empresari titular.
- b) Empresari principal: la persona física o jurídica que assumeix contractualment davant l'empresari titular, amb mitjans propis o aliens subcontractats, el compromís d'executar la totalitat o part de l'obra o el servei amb subjecció al contracte.

La Llei 34/2008 determina una excepció important: "Quan l'empresa titular porti a terme directament amb mitjans propis la totalitat de l'obra o el servei, o determinades parts concretes de l'obra o el servei esmentats, té la consideració d'empresari principal als efectes d'aquesta Llei."

En l'annex 1 es presenta un diagrama de flux on es visualitzen les obligacions de cada un dels actors. En tot cas, aquestes obligacions es detallen a continuació.

4t. Obligacions de l'empresari titular del centre de treball

L'empresari titular del centre de treball és qui ha de tenir la iniciativa d'establir els mitjans de coordinació quan els seus treballadors fan activitats en el centre de treball.

Els mitjans de coordinació els ha d'establir en funció del grau de perill de les activitats, del nombre de treballadors i de la durada de les activitats.

En el cas de les obres de construcció i quan el promotor contracti la realització de l'obra a diverses empreses, el promotor ha d'assumir la coordinació de les activitats que es desenvolupin a l'obra. Si no està facultat per fer-ho pot delegar aquesta responsabilitat a un tècnic que disposi, com a mínim, del nivell mitjà de formació per desenvolupar activitats preventives.

La Llei 34/2008 li imposa les obligacions següents:

- Informar dels riscos de les seves activitats que puguin afectar els treballadors de les altres empreses, així com les mesures d'emergència previstes.

En el cas d'obres de construcció (obres majors), el promotor complirà aquest requisit de donar informació i instruccions mitjançant la inclusió de l'estudi de seguretat en el projecte constructiu i a través de les instruccions que imparteixi ell mateix o el tècnic competent que delegui per a aquesta funció.

- Informar-se dels riscos de les activitats de les altres empreses que coincideixin amb els seus treballadors i hi puguin interferir.
- Informar els seus treballadors sobre tots els riscos que les altres empreses li han comunicat i que puguin interferir en els seus treballadors.

Cal remarcar, doncs, que a l'empresari titular del centre de treball no se li exigeix controlar l'adaptació a la llei de les empreses principals que contracta, i, per tant, no queda obligat a demanar justificants, certificats o documentació sobre aquest punt, llevat que actuï també com a empresari principal.

Aquest control queda destinat a l'empresari principal respecte de les empreses que contracti per fer la seva pròpia activitat, mentre que l'empresari titular del centre de treball es reserva l'intercanvi d'informació entre empreses i la comunicació als seus treballadors.

5è. Obligacions de l'empresari principal

La Llei 34/2008 li imposa les obligacions següents:

- Informar dels riscos de les seves activitats quan puguin afectar els treballadors de les altres empreses.
- La iniciativa per tal d'establir els mitjans de coordinació amb les altres empreses quan l'empresari titular no disposi en el centre de treball d'operaris que hi facin activitats. Els mitjans de coordinació els ha d'establir en funció del grau de perill de les activitats, del nombre de treballadors i de la durada de les activitats.
- Vetllar perquè les empreses contractades o subcontractades d'obres o serveis de la seva pròpia activitat (obres o serveis que pertanyen al cicle productiu propi o que formen part de les activitats pròpies de l'empresa) compleixin la normativa de prevenció i de protecció de riscos laborals. Amb aquesta finalitat, exigir a les empreses contractades o subcontractades l'acreditació escrita respecte a: l'avaluació de riscos, la planificació de l'activitat preventiva, la informació i la formació dels seus treballadors i els equips de protecció individual que estiguin a disposició dels treballadors.

6è. Obligacions de cadascuna de les altres empreses concurrents (que no siguin l'empresari titular o principal)

- Informar-se recíprocament dels riscos propis de les seves activitats quan puguin afectar els treballadors de les altres empreses.
- Tenir en compte la informació rebuda pel titular del centre de treball.
- Comunicar als seus treballadors el contingut de la informació i les instruccions rebudes.
- Complir les instruccions donades pel titular del centre de treball.
- Facilitar a l'empresari principal les acreditacions escrites que li siguin requerides.
- Si una empresa subcontracta una altra empresa també ha de complir les acreditacions escrites respecte a l'avaluació de riscos, la planificació de l'activitat preventiva, la informació i la formació dels seus treballadors i els equips de protecció individual que estiguin a disposició dels treballadors, i notificar-les a l'empresari principal.

7è. Cooperació i coordinació en edificis, centres o àrees comercials on concorren diferents empreses, especialment en cas d'emergència

Cal fer una menció especial de la coordinació i la cooperació empresarial en cas que el centre de treball comparteixi edifici o superfície amb altres centres de treball (zones industrials, edificis d'oficines, centres comercials...).

En aquest cas, i per similitud i coherència amb la figura del promotor en el cas d'obres de construcció, el propietari o la comunitat de propietaris haurien d'assumir la figura d'empresari titular del centre de treball, que no és altre que l'edifici o l'àrea industrial on operen el seguit d'empreses.

Per tant, des d'un punt de vista tècnic, seria lògic que el propietari o la comunitat de propietaris de l'edifici o l'àrea industrial centralitzés la informació necessària i informés la resta d'empresaris amb l'objectiu de prevenir riscos en cas d'activitats incompatibles o que puguin afectar-se mútuament.

Particularment, caldrà que es comuniqui a les diverses empreses el pla d'emergència i que es nomenin els responsables de la seva gestió.

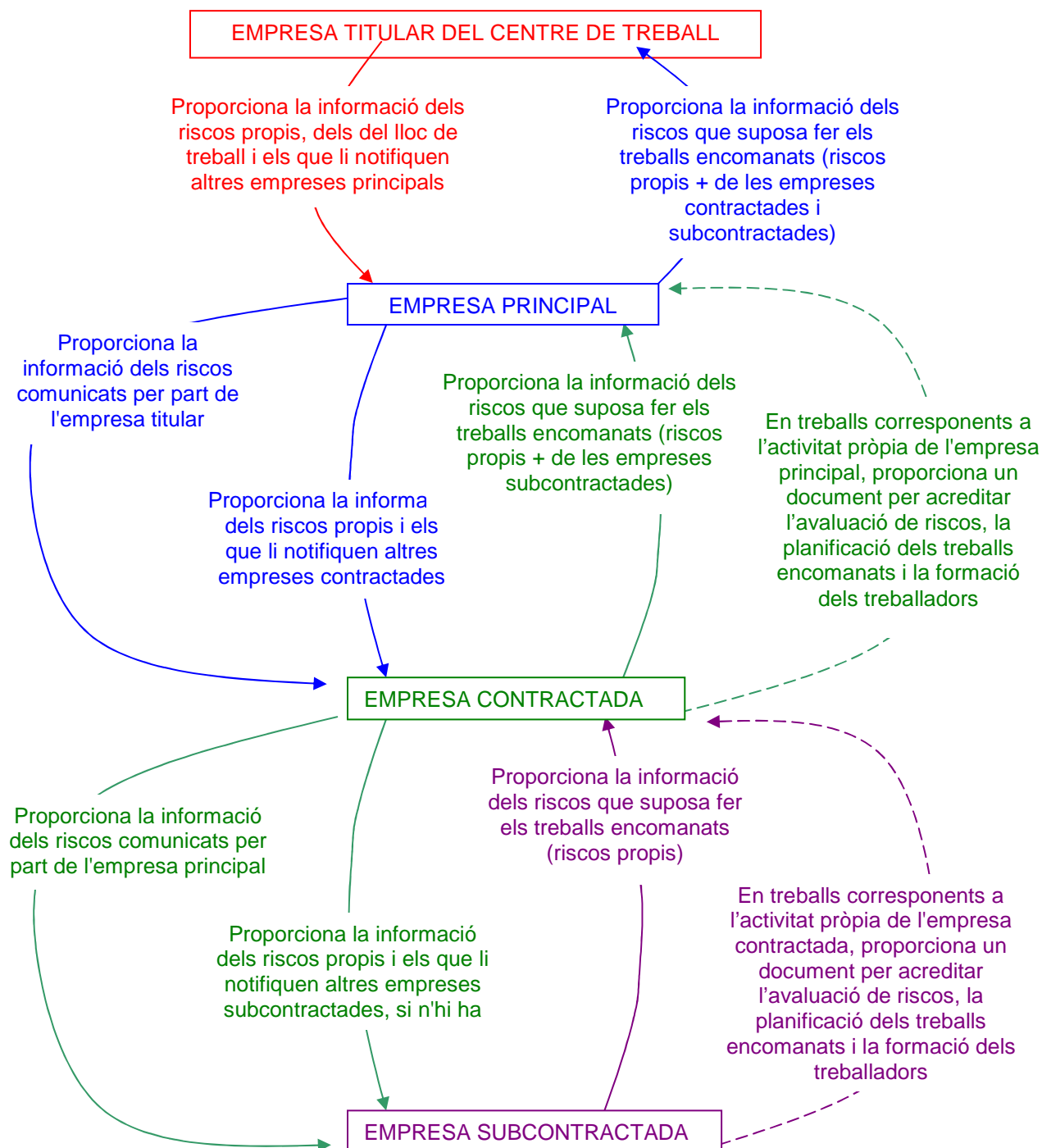
NOTA

El contingut d'aquesta nota tècnica informativa té caràcter orientatiu, i expressa exclusivament el parer del Servei d'Inspecció de Treball. En tot cas, la competència d'interpretació de les normes laborals està atribuïda als tribunals andorrans.

Escaldes-Engordany, 10 d'abril del 2013

Servei d'Inspecció de Treball

ANNEX 1: DIAGRAMA DE FLUX ON ES VISUALITZEN LES OBLIGACIONS DE CADA UN DELS ACTORS

ANNEX 2: MODEL DE DEMANDA D'INFORMACIÓ PER GESTIONAR LA COOPERACIÓ I COORDINACIÓ DEL LLOC DE TREBALL

Atès que en el decurs dels treballs _____, que es faran el dia _____, hi haurà concurrència entre la vostra empresa i la nostra, i en compliment dels articles 9 a 11 de la Llei 34/2008, del 18 de desembre, de la seguretat i la salut en el treball, s'ha valorat que l'intercanvi de la informació sobre els riscos que afectaran la seguretat dels treballadors que coincideixin en aquests treballs es faci per escrit.

Preguem que ens feu arribar al més aviat possible, i en tot cas abans de l'inici dels treballs, els riscos associats als treballs que efectuareu a les nostres instal·lacions, així com les mesures preventives associades, i qualsevol altra documentació suplementària que considereu d'interès amb l'objectiu de minimitzar els riscos d'accident.

Un cop es recopili tota la informació sobre aquest punt, se us comunicaran els riscos associats a la nostra activitat, així com els associats a les activitats de les altres empreses concurrents.

ANNEX 3: MODEL DE LLIURAMENT D'INFORMACIÓ PER GESTIONAR LA COOPERACIÓ I LA COORDINACIÓ DEL LLOC DE TREBALL

Atès que en el decurs dels treballs _____, que es faran el dia _____, hi haurà concurrència entre la vostra empresa i la nostra, i en compliment dels articles 9 a 11 de la Llei 34/2008, del 18 de desembre, de la seguretat i la salut en el treball, s'ha valorat que l'intercanvi de la informació sobre els riscos que afectaran la seguretat dels treballadors que coincideixin en aquestes tasques es faci per escrit.

És el motiu pel qual us adjuntem la llista de riscos que provenen de les nostres activitats en aquest lloc de treball, així com les mesures preventives associades a cada un dels riscos.

Us adjuntem, igualment, la llista de riscos que provenen de les altres empreses que també concorreran en l'execució dels treballs, així com les mesures preventives associades a cada un dels riscos.

Us demanem que aquesta informació es comuniqui als treballadors de la vostra empresa que hagin de participar en les feines, per tal que estiguin assabentats dels riscos que suposa treballar en aquest lloc de treball i es prenguin les mesures preventives necessàries.

ANNEX 4: MODEL DE DEMANDA D'INFORMACIÓ EN CAS D'UNA EMPRESA PRINCIPAL QUE CONTRACTI UNA EMPRESA AMB ACTIVITATS CORRESPONENTS A LA SEVA PRÒPIA ACTIVITAT

La nostra empresa us ha contractat per dur a terme les tasques de _____ en els locals de _____, que es faran el dia _____.

Per acomplir els articles 9 a 11 de la Llei 34/2008, del 18 de desembre, de la seguretat i la salut en el treball, preguem que ens feu arribar al més aviat possible, i en tot cas abans de l'inici dels treballs, els documents següents i d'altres que considereu d'interès:

- Llista de riscos que afectaran la seguretat dels treballadors que coincideixin en aquestes tasques.
- Planificació de l'activitat preventiva dels riscos abans mencionats.
- Certificats de formació dels treballadors destinats a executar les tasques.
- Llista dels equips de protecció individual lliurats als treballadors destinats a executar les tasques.

Us adjuntem la llista de riscos que caldrà que tingueu en compte a l'hora de fer les tasques i que provenen de les nostres activitats o d'altres empreses concurrents en aquest lloc de treball, així com les mesures preventives associades a cada un dels riscos.

Us demanem que comuniqueu aquesta informació als treballadors de la vostra empresa que hagin de participar en les feines, per tal que estiguin assabentats dels riscos d'aquest lloc de treball i es prenguin les mesures preventives necessàries.

ANNEX 5: CONTINGUT MÍNIM QUE HA DE TENIR UNA ACTA DE COORDINACIÓ, EN EL CAS QUE EL MITJÀ PREFERENT HAGI DE SER UNA PESONA ENCARREGADA

- Data, hora i indret.
- Qui convoca la reunió.
- Els presents a la reunió han de ser per força els nivells bàsics de cada una de les empreses concurrents (o vigilants de seguretat en les obres de construcció).
- Llista de les empreses que concorren, amb noms i números de telèfon de contacte, tasques concretes que realitzen, nombre de treballadors, servei de prevenció i nivell bàsic (o vigilant de seguretat per a les obres).
- Deixar molt clar qui té l'obligació de coordinar: empresa principal o empresa titular del centre de treball (promotor, en el cas d'una obra).
- Qui tingui l'obligació de coordinar haurà de triar si ho assumeix o bé ho delega, i deixar el número de telèfon de contacte de la persona que se'n farà responsable.

ATENCIÓ: La persona que coordina ha de complir uns requisits molt concrets. De manera general, ha de ser una persona que tingui una formació específica en prevenció de riscos, o bé uns coneixements, qualificació i experiència en relació amb els treballs que s'han de coordinar (en la construcció s'ha fixat que la persona que coordina ha de disposar d'experiència contrastada en el sector i tenir com a mínim la formació de tècnic de nivell mitjà en prevenció de riscos laborals, o qualsevol carrera universitària associada a la construcció: aparelladors, arquitectes...).